

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PROFESIONĀLAJĀ IZGLĪTĪBĀ IESAISTĪTO
VISPĀRIZGLĪTOJOŠO MĀCĪBU PRIEKŠMETU PEDAGOGU
KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANA

E- Kulturoloģija

Indivīda un sabiedrības attiecības kultūrā

Etniskā un nacionālā kultūra

Darba lapa

Materiāls izstrādāts

ESF Darbības programmas 2007. - 2013.gadam „Cilvēkresursi un nodarbinātība”
prioritātes 1.2. „Izglītība un prasmes”

pasākuma 1.2.1. „Profesionālās izglītības un vispārējo prasmju attīstība”

aktivitātes 1.2.1.2. „Vispārējo zināšanu un prasmju uzlabošana”

apakšaktivitātes 1.2.1.1.2. „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu
kompetences paaugstināšana”

Latvijas Universitātes realizētā projekta

**„Profesionālajā izglītībā iesaistīto vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogu
kompetences paaugstināšana”**

(Vienošanās Nr.2009/0274/1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/003,

LU reģistrācijas Nr.ESS2009/88) īstenošanai.

Rīga, 2010

1. uzdevums. Darbs grupās (pa 2 skolniekiem grupā). (4 punkti)

Nosakiet, kam pieder šīs kultūras ikonas un ierakstiet tās atbilstošajā ailē!

-izcelšanās vieta,

- galvaspilsēta,

- himna

- karogs,

-literārā valoda,

- tautas ēdieni,

- tautas pasakas, teikas, dziesmas

- ticējumi un mīti,

-tautas tērpi,

-politiskie līderi.

Etnoss	Nācija

2. uzdevums. Darbs ar literāru tekstu. (3 punkti)

Izlasiet fragmentu no Edvarts Virzas tēlojuma „Mīlās Māras pārnākšana”!

Atbildiet uz šādiem jautājumiem:

1) kādu ainu rakstnieks uzbur šajā fragmentā?

2) kāds ir vēstījuma tonis (jeb intonācija)(apcerīgs, optimistisks, pesimistisks, agresīvs)? Ko autors vēlas ar to panākt?

3) ko autors izceļ šajā ainā un ko ar to ir gribējis mums pateikt?

No platiem zelta lielceļiem, no kuriem daudzi ir vairākus gadu simteņus veci, kā kupla koka zari stiepjas ceļi un taki un, vīdamies caur zālēm un labīblaukiem, aizved mūs uz latviešu mājām ar nelielām bērzu birztalām, kurās atbalsojas vēja pūtieni un govju māvieni. Šās mājas atrodas pašā labīblauka vidū. Augstu pār viņām bieži paceļas kāds vecs, episks koks- ozols vai liepa. Neviens nezina, kas viņu tur iestādījis,- tādu viņu tur redzējuši tēvi un tēvutēvi. Cieti nomīdīta gatuve ievēd mūs mājās, pilnās koku noslēpumaino čukstu, ar baltiem celiņiem, kuri stiepjas caur sētsvidu ar visām saimniecības mājām no istabas. Apiņiem apaugusi veranda, vecs, apdilis sliekšnis ievēd mūs šinī istabā, kurā tautas un ģimenes tradīcijas, kaut gan ļoti senas, raugās uz mums ar skaidrām, nekad neaizmiegošām acīm(..).

Sējama mašīna, kas nogulda zemē graudus, plaujamā mašīna, kas tarkšķēdama lien rudenos ap druvām kā milzīgs zirneklis, apvīdama viņas ar zelta kūļu vijām, pēc miltiem un graudiem smaržojošas klētis, kas rudenos tiek appušķotas vēlām puķēm, kad maisi viens pēc otra pazūd viņu durvīs, lai izbirtu apcirkņos, dziļos tumšos kā akās; kūtis, kur dziļā klusumā nopūšas pa naktīm govīs, Latvijas sētu bagātības un auglības nesējas, pasaku un nostāstu pilnā rija, kur klonā gar sienām karājas daudzās, sen mirušās rokās apdilušie, bet tagad vairs nevajadzīgie spriguli,- visur tur mājo latviešu zemnieka dvēsele, vērodama laukus, kā viņi pamazām top zaļi, lai tad vēlāku nodzeltētu saulē un rudenā dzeltenajā mierā. Latvija ir zāļu zaļuma un šalcošu lapu zeme, un viņas zemnieks dzīvo, sajaucies ar viņas noslēpumaino mistiku. (..) Jāņos, kad tūkstošām daždažādu puķu atveras un smaržo, viņš ienes istabā ozolu un ošu zarus, apvij zaļuma vītnēm māju palodas, pazudams zemes auglības dievināšanā(..). Caur ilgu darbu, uzvarētu un papildinātu, latvietis mīl savu zemi, smagu un treknu Zemgalē, pār kuru, pilni labības stiebru siltuma un vārpu zelta, staigā vēji, ieiedami istabās ar savu zāļu, lauka un dārza bišu medus smaržu, un sapņainu un vieglu Vidzemē, skanošu un gaišu upju un nekad neaizmiegošu avotu pārcirstu, kuros atspoguļojas ar ļoti senām teikām apvīti kalni. (..)

(Edvarts Virza. Mīļās Māras pārnākšana. R., Zinātne, 1991, 14.-16. lpp.)

3.uzdevums. (5 punkti)

Izvirziet ideju muzejam vai izstādei, kuras saturam jāsaistās ar etniskās vai nacionālās kultūras saturu!

1)Miniet 5-7 eksponātus, kurus šajā izstādē ievietosiet!

2)Izvirziet idejas, kā labāk tos parādīt skatītājiem:

- ekspozīcijas plānojums,
- detaļu izvietojums,
- izmantotie simboli,
- un citi nozīmīgi elementi.

Skolēna darbs tiek ieskatīts, ja tiek saņemti 8- 12 punkti.